KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING
Avdelning 1:1

DOM

2016-04-11
Meddelad i Jönköping

Mål nr 1870-15

KLAGANDE
[redacted]

Ombud: Niklas Fjällström
Assistansjuristerna AB
Östermalmsgatan 87 D
114 59 Stockholm

MOTPART
Vård- och omsorgsnämnden i Eskilstuna kommun
631 86 Eskilstuna

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 18 juni 2015 i mål nr 3772-15, se bilaga A

SAKEN
Personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

---

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2203	Slottsgatan 5	036-15 68 00 (vx)	036-16 19 68	måndag – fredag
550 02 Jönköping		**E-post**: kammarrattenijonkoping@dom.se		08:00-16:00
		www.kammarrattenijonkoping.domstol.se		

KAMMARRÄTTEN I JÖNKÖPING **DOM**

Mål nr 1870-15

YRKANDEN M.M.

[redacted] fullföljer sin talan och anför det som hon anfört i förvaltningsrätten samt tillägger i huvudsak följande. Hennes läkare har bedömt att hon är i behov av tillsyn dygnet runt. Hon tillförsäkras inte goda levnadsvillkor genom nämndens tidigare beslut, varigenom hon beviljats personlig assistans med 33,67 timmar per vecka.

Vård- och omsorgsnämnden i Eskilstuna kommun motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrättens prövning gäller utökning av personlig assistans under perioden den 1 juni–31 augusti 2015.

Av läkarintyg framgår att [redacted] inte utan hjälp kan förflytta sig till toalett och att hon inte klarar sig utan tillsyn dygnet runt. Av intyget framgår dock även att [redacted] förbättrats på så sätt att förvirringen lagt sig. I den medicinska utredningen lämnas inte en närmare beskrivning av varför [redacted] inte klarar sig utan tillsyn dygnet runt. Det kan heller inte utläsas att [redacted] behov av hjälp med att förflytta sig i samband med toalettbesök är en följd av det akuta tillstånd som föranlett tidigare beslut om tillfällig utökning av personlig assistans.

Kammarrättens sammantagna bedömning är att [redacted] inte gjort sannolikt att hon är i behov av utökning av personlig assistans under perioden den 1 juni–31 augusti 2015 för att tillförsäkras goda levnadsvillkor. Överklagandet ska därför avslås.

_____

KAMMARRÄTTEN I JÖNKÖPING **DOM**

Mål nr 1870-15

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande) och Evalotta Grip (referent) samt kammarrättsassessorn Christina Fränngård har deltagit i avgörandet.

Föredragande: David Filhm

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LINKÖPING

DOM
2015-06-18
Meddelad i Linköping

Mål nr
3772-15

KLAGANDE
[redacted]

Ombud: Niklas Fjällström
Assistansjuristerna AB
Östermalmsgatan 87 D
114 59 Stockholm

MOTPART
Vård- och omsorgsnämnden i Eskilstuna kommun
631 86 Eskilstuna

ÖVERKLAGAT BESLUT
Vård- och omsorgsnämndens beslut den 28 maj 2015

SAKEN
Personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Postadress Box 406 581 04 Linköping
Besöksadress Brigadgatan 3
Telefon 013-25 11 00
Telefax 013-25 11 40
E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se
Expeditionstid måndag – fredag 08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Vård- och omsorgsnämnden i Eskilstuna kommun (nämnden) beslutade den 28 maj 2015 att avslå [redacted] ansökan om tillfällig utökning av personlig assistans. Som skäl anges följande. [redacted] och hennes ombud har flera gånger upplysts om att de ska komma in med intyg som styrker hennes behov av utökning. Något sådant intyg har inte kommit in. I ansökan uppges att [redacted] förvirring kvarstår men i läkarintyget uppges att [redacted] förvirring lagt sig. Läkaren skriver att [redacted] behöver tillsyn 24 timmar om dygnet, men anledningen till detta framkommer inte. [redacted] bedöms inte ha behov av tillfällig utökning av personlig assistans för de behov, förvirring, hon ansöker om då det aktuella tillståndet, enligt läkare, inte kvarstår.

[redacted] överklagar beslutet och yrkar att hon ska beviljas tillfällig utökning av personlig assistans i enlighet med ansökan. Hon anför bland annat följande. Hon fick en hjärnblödning år 2007 och har kvarstående funktionsnedsättning efter detta. Under januari 2015 blev hon kraftigt försämrad och fick åka akut till sjukhuset. Där konstaterades bland annat en nydebuterad epilepsi. Hennes tillstånd har varit svårt för läkarna att komma tillrätta med sedan dess och hon är fortfarande under utredning. Läkarnas rekommendation är att hon får tillsyn under dygnets alla 24 timmar då det är en säkerhetsrisk att lämna henne ensam. Eskilstuna kommun har beviljat henne en tillfällig utökning i två omgångar. Kommunen anser nu att en förlängning av utökningen inte behövs då hennes ”förvirring har lagt sig”. Detta är något som handläggaren lyfter ur sitt sammanhang och bygger hela sitt beslut på. Läkaren håller på att utreda orsaken till hennes försämrade tillstånd och i och med den osäkerhet som råder kring detta så rekommenderar han 24 timmars tillsyn, vilket har ignorerats av kommunen. Kommunen har inte heller erbjudit henne några alternativa insatser så hon står nu utan insats under drygt 19 timmar per

dygn. Hennes man kommer att avsluta sin anställning alternativt sjukskriva sig för att vara hemma och ta hand om henne, då hennes behov av hjälp och tillsyn är ständigt, hon kan aldrig lämnas ensam. Hon är idag helt beroende av sin man för att vardagen ska fungera.

Nämnden anser att överklagandet ska avslås.

UTREDNINGEN I MÅLET

Nämndens utredning

Av nämndens utredning framgår bland annat följande. [redacted] har efter fem år kvarstående besvär efter en högersidig hjärnblödning 2007 och är beviljad personlig assistans med omfattningen 33,67 timmar per vecka (grundläggande 10,1 + övrigt 23,57). [redacted] ansöker nu om en tillfällig utökning av personlig assistans till den 31 augusti 2015 med omfattningen 68,25 timmar per vecka. [redacted] fick den 4 mars 2015 beslut om tillfällig utökning av personlig assistans under en begränsad tid om två månader, längst t.o.m. den 3 maj 2015. [redacted] bedömdes då av läkare ha en fluktuerande kognitiv försämring med personlighetsförändring och minnesförsämring. Hon upplevdes förvirrad, frånvarande och ibland okontaktbar. Enligt maken hade [redacted] hallucinerat, hört röster och pratat osammanhängande. Tillfällig utökning av personlig assistans beviljades då det vid ansökningstillfället var osäkert om försämringen skulle kvarstå. När beslutet togs upplystes [redacted] att det är av största vikt att en ny ADL-bedömning och läkarintyg som styrker det utökade behovet ska inkomma snarast. Den 4 maj 2015 beviljades [redacted] ytterligare en tillfällig utökning av personlig assistans med omfattningen 68,25 timmar per vecka längst t.o.m. den 31 maj 2015. Att hon beviljas detta berodde på att [redacted] ombud uppgett att [redacted] inte blivit bättre i sina funktioner. [redacted] väntade på en kallelse för återbesök och uppföljning där läkare och

vårdpersonal skulle bedöma statusen vad gäller hennes tillstånd. Ombudet uppgav att det var [redacted] avsikt att komma in med kompetterande intyg så snart som möjligt men att hon väntade på att få komma på uppföljning och bedömning under maj. Ombudet fick än en gång information att [redacted] ska komma in med en ny ADL-bedömning och ett nytt läkarintyg som styrker det utökade behovet.

Läkarintyg

Av läkarintyg den 5 februari 2015 av överläkare [redacted] framgår följande. [redacted] har tidigare haft en hjärnblödning med bestående handikapp. Hon har nu vårdats på Mälarsjukhuset på grund av nydebuterad epilepsi, sekundär till tidigare hjärnblödning. Under vårdtiden och efter hemkomsten har hon visat fluktuerande kognitiv försämring med personlighetsförändring och minnesförsämring. Jämfört med tidigare har hon nu större behov av hjälp och tillsyn. Det är osäkert hur länge denna försämring kommer att kvarstå.

Av läkarintyg den 28 april 2015 av distriktsläkare [redacted] framgår följande. [redacted] har i början av 2015 drabbats av akut förvirring där orsaken trots gedigen utredning är oklar. Förvirringen har lagt sig men hennes förmåga att förflytta sig själv är fortfarande mycket försämrad. Hon har inga möjligheter att utan hjälp förflytta sig till toalett. Hon kan inte själv ordna mat eller kontrollera sitt medicinintag. Prognosen är oklar, men i nuläget klarar [redacted] sig inte utan tillsyn 24 timmar om dygnet.

Av läkarintyg den 13 maj 2015 av distriktsläkare [redacted] framgår följande. [redacted] har i början av 2015 drabbats av akut förvirring där orsaken trots gedigen utredning är oklar. Förvirringen har lagt sig men hennes förmåga att förflytta sig själv är fortfarande mycket försämrad. Hon har inga möjligheter att utan hjälp förflytta sig till toalett. Hon kan inte

själv ordna mat eller kontrollera sitt medicinintag. Prognosen är oklar, men i nuläget och de närmaste 2-3 månaderna, klarar [redacted] sig inte utan tillsyn 24 timmar om dygnet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Av 7 § LSS framgår bl.a. följande. Personer som tillhör lagens personkrets har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom insatsen tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Av 9 § 2 LSS framgår att insatser för särskilt stöd och service bland annat är biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans.

Av 9 a § LSS framgår bland annat följande. Med personlig assistans enligt 9 § 2 avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insats enligt 9 § 2 för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt.

Förvaltningsrättens bedömning

I målet är ostridigt att [redacted] tillhör personkretsen enligt 1 §

3 LSS. Hon är beviljad insatsen personlig assistans med omfattningen om 33,67 timmar per vecka (grundläggande 10,1 + övrigt 23,57). [redacted] beviljades tillfällig utökning av personlig assistans när hon skrevs ut från sjukhuset på grund av att hon hade en fluktuerande kognitiv försämring och upplevdes som förvirrad och okontaktbar. I samband med de två beslut där hon beviljats tillfällig utökning har hon och hennes ombud av nämnden informerats om att hon behöver komma in med ADL-intyg och läkarintyg som styrker det utökade behovet. Av läkarintyget från den 13 maj 2015 framkommer att [redacted] förvirring har lagt sig, men att hon fortfarande har en försämrad förmåga att förflytta sig själv, bland annat till toaletten. Hon kan inte själv ordna mat eller kontrollera sitt medicinintag, och hon är i behov av tillsyn 24 timmar om dygnet. Enligt förvaltningsrättens bedömning framgår det inte av aktuellt intyg att [redacted] är i behov av ytterligare personlig assistans utöver den tid hon är beviljad ordinarie personlig assistans, det vill säga 33,67 timmar i veckan.

Mot bakgrund av ovanstående finner förvaltningsrätten att det [redacted] uppgett och det som framgår av övriga handlingar i målet inte visar att hon är i behov av en utökning av personlig assistans under den aktuella tidsperioden för att vara tillförsäkrad goda levnadsvillkor. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D)

Magnus Wickström

I avgörandet har även nämndemännen Anita Esbjörnsson, Barbro Petersson och Carl Sääv deltagit. Föredragande har varit Johanna Blom.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

DV 3109/1D • 2013-06 • Producerat av Domstolsverket

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.